Книжн. палата
2 ФЕВ 199[illegible]

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 255 (8.197) ◆ 1992 йил 29 декабрь, сешанба ◆ Нархи 3 сўм

«МАЛИКА» ТРИКОТАЖ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ ЖАМОАСИГА

Муҳтарам дўстлар! Қадрли опа-сингиллар!

Сизларни, бирлашманинг барча аъзоларини, ишчиларни, инженер-техник ходимларни, шунингдек, меҳнат фахрийларини ажойиб сана — корхонангиз ташкил топган кунининг 50 йиллиги билан чин қалбимдан табриклайман.

«Малика» бирлашмаси ғоят шонли ва ибратли йўлни босиб ўтди. Эндиликда юксак механизациялашган, илғор техника ва технология билан жиҳозланган йирик замонавий корхонада турли миллат вакиллари аҳил ва ҳамжиҳат меҳнат қилмоқдалар. Зийрак ва билимдон, моҳир ва меҳрибон опа-сингилларимизнинг кўнгил нурлари, заргарона меҳнатлари билан яратилаётган халқ истеъмоли маҳсулотлари бугун республикамиздан ташқарида ҳам эътибор қозонаётгани ғоят қувонарлидир.

Азиз дўстлар!

Келажакда «Малика»нинг довруғи янада ортиб, қитъалар оша таралишига ишонаман. Мустақил республикамиз шон-шуҳратини мустаҳкамлаш йўлидаги ишларингизда улкан зафарлар тилайман.

Кириб келаётган 1993 йилда барчангизга катта бахт-саодат, омад ёр бўлсин!

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1992 йил, 25 декабрь.

⊙ СУРАТЛАРДА: тантанали йиғилишдан лавҳалар. Равиль Шамсутдинов суратлари.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ТОШКЕНТДАГИ «МАЛИКА» ТРИКОТАЖ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ БИР ГУРУҲ ХОДИМЛАРИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик ҳалол меҳнати, республикада енгил саноатни ривожлантиришдаги хизматлари ва жамоат турмушида фаол иштирок этганликлари учун қуйидагиларга Ўзбекистон Республикасининг фахрий унвонлари берилсин:

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН САНОАТ ХОДИМИ»

ҒУЛОМОВ Рустам Маҳкамович — бирлашма бош директори

ХАИТОВА Зуҳра Миржалиловна — устки трикотаж фабрикасининг тикувчиси

ҚУЙИДАГИЛАР ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАНСИН:

АБДУЛЛАЕВ Зикрилла Лутфуллаевич — бирлашма цех бошлиғи

ЕРЕМАЕВА Екатерина Павловна — тажриба цехи тикувчиси

ИСРОИЛОВА Зуҳра — 2-фабриканинг тикувчиси

ОБИДОВ Маҳмадамин Исроилович — цех бошлиғи

УБАЙДУЛЛАЕВ Карим — бош механика цехининг автокран ҳайдовчиси

ШЕРМАТОВА Хатира — 1-фабриканинг тикувчиси

ЭРМАТОВА Нафиса Турсунбоевна — 2-бичув-тикув цехининг тикувчиси

ХАИТОВА Машҳура Сунъатовна — тўқув цехининг тўқувчиси

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом КАРИМОВ.

1992 йил 25 декабрь, Тошкент шаҳри.

«МАЛИКА»НИНГ ҚУТЛУҒ ЁШИ

Тошкентдаги «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнатчилари корхонанинг ярим асрлик юбилейини нишонладилар.

1942 йилда Ростов-Дондан кўчириб келтирилган фабрика негизида Ўзбекистонда дастлабки трикотаж корхонаси барпо этилган эди. Ўша вақтда корхонада 30 га яқин дастгоҳ бўлиб, 120 киши ишлар эди. Ҳозир «Малика» йирик замонавий корхонадир, унда олти минг киши ишлайди.

Тошкент трикотажчиларининг ярим асрлик юбилейига бағишланган тантанали йиғилишда шу ҳақда гапирилди. Бу йиғилиш 28 декабрь куни Тошкентдаги Халқлар дўстлиги саройида бўлди. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг табрикномаси ўқиб эшиттирилди. Президент унда бирлашма жамоасини шонли юбилей билан самимий табриклайди. Тўпланганлар табрикномани қарсаклар билан кутиб олдилар.

Йиғилишда Тошкент шаҳрининг Ҳокими А. И. Фозилбеков қатнашди.

(ЎзА).

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамасининг қарори

1993 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН БОШЛАБ МЕҲНАТГА ҲАҚ ТЎЛАШНИНГ ЯГОНА ТАРИФ СЕТКАСИНИ ЖОРИЙ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Иш ҳақининг рағбатлантирувчи ролини кучайтириш, турли тоифалардаги ходимлар меҳнатига меҳнатнинг мураккаблиги ва ходимларнинг малакасига боғлиқ ҳолда ҳақ тўлашнинг асосланган даражаларини белгилаш, бу даражаларни бундан буён сақлаб туриш воситасини вужудга келтириш мақсадида Вазирлар маҳкамаси қарор қилади:

1. Меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф сеткаси тасдиқлансин. Халқ хўжалигининг ишлаб чиқариш ва ноишлаб чиқариш тармоқларидаги ходимлар учун қўлланиш соҳасидан қатъи назар, меҳнатга ҳақ тўлашга холисона ёндашишни таъминловчи турли тоифалардаги ходимлар меҳнатига ҳақ тўлаш даражаларини ягона услубий негизда табақалаштириш ягона тариф сеткасига асос қилиб олинсин.

2. Энг кам иш ҳақи (ойига 2000 сўм) миқдоридаги бошланғич разряднинг тариф ставкаси ва разрядлараро тариф коэффициентлари иловага мувофиқ ягона тариф сеткасига асос қилиб белгилансин.

3. Ишчи ва хизматчиларнинг умумтармоқ лавозимлари бўйича меҳнатга ҳақ тўлаш ягона тариф сеткасининг 28 разряди тасдиқлансин.

4. Ягона тариф сеткаси асосида ҳисобланган, тариф ставкаларига район коэффициентлари бўйича тўловлар ҳам киритилган ҳолда, амалдаги имтиёзлар, қўшимча тўловлар ва устама ҳақлар сақлаб қолинсин.

5. Ўзбекистон Республикаси меҳнат вазирлиги:

бир ҳафта муддат ичида вазирликлар, идоралар, бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари билан биргаликда ягона тариф сеткасининг жорий қилиниши билан боғлиқ бўлган зарур ташкилий ва методик ишларни амалга оширсин;

халқ хўжалиги ишчи ва хизматчиларининг меҳнатига ҳақ тўлашнинг ягона тариф сеткасини жорий қилишга доир тавсияларни ишлаб чиқсин ва 1993 йил 15 январгача тасдиқласин.

6. Белгилаб қўйилсинки, ягона тариф сеткасини қўлланиш бюджетдан маблағ билан таъминланадиган барча муассасалар, ташкилотлар ва корхоналар учун мажбурийдир.

7. Ўзбекистон Республикаси Вазирликлари ва идоралари Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлиги ва Молия вазирлиги билан келишган ҳолда икки ҳафта муддат ичида амалдаги ставкалар ҳамда окладларни ягона тариф сеткаси талабларига мувофиқ қайта кўриб чиқсинлар.

8. Мулкчилик шаклидан қатъи назар, хўжалик ҳисобидаги бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларга уларнинг тайёрлиги ҳамда зарур миқдорда молиявий маблағлари мавжудлигига қараб 1993 йилнинг 1-ярмида ягона тариф сеткасини жорий этишга ўтиш тавсия қилинсин.

9. Ушбу қарорга мувофиқ ходимлар учун тариф коэффициентларини, устама ва қўшимча тўловларни ҳисобга олиб жорий этиладиган ставка (оклад)лар амалдаги ставка (оклад)лардан кам бўлган тақдирда мазкур ходимларга уларнинг ушбу муассасада, ташкилотда шу вазифада ишлаган вақти учун иш ҳақидаги тегишли фарқ тўланади.

10. Меҳнат вазирлигига касбларнинг тариф-малака маълумотномасида ўз аксини топмаган касблар (лавозимлар)ни ягона тариф сеткасининг тегишли разрядларига киритиш ҳуқуқи берилсин.

11. Меҳнат вазирлиги, маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органлари ягона тариф сеткасига мувофиқ бюджетдаги ташкилотларнинг ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш шартларига риоя этилишини назорат қилсинлар.

12. Белгилансинки, ушбу қарор билан тасдиқланган ягона тариф сеткасига мувофиқ меҳнатга ҳақ тўлашнинг янги шартлари меҳнатга ҳақ тўлаш учун мавжуд бўлган маблағлар, шунингдек бошқарув тузилмасини такомиллаштириш ва хўжалик фаолиятини кенгайтириш тадбирларини ўтказишдан тушган қўшимча маблағлар ҳисобига ва шунинг доирасида жорий қилинади.

13. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлиги Адлия вазирлиги билан биргаликда 20 кун муддат ичида ушбу қарор қабул қилиниши муносабати билан амалдаги меъёрий ҳужжатларга ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги таклифларни тайёрласин ва Вазирлар маҳкамасига тақдим этсин.

14. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Бош вазирнинг ўринбосарлари зиммасига юклатилсин. Қарорнинг қандай бажарилаётгани 1993 йил февраль ойида кўриб чиқилсин.

Вазирлар маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1992 йил 26 декабрь.

Вазирлар маҳкамасининг 1992 йил 26 декабрдаги қарорига илова

МЕҲНАТГА ҲАҚ ТЎЛАШНИНГ ЯГОНА ТАРИФ СЕТКАСИ

Меҳнатга ҳақ тўлаш разрядлари	Тариф коэффициентлари
0	1,00
1	1,11
2	1,23
3	1,37
4	1,52
5	1,69
6	1,88
7	2,09
8	2,32
9	2,54
10	2,78
11	3,04
12	3,33
13	3,65
14	4,00
15	4,38
16	4,80
17	5,26
18	5,76
19	6,31
20	6,91
21	7,57
22	8,29
23	9,08
24	9,94
25	10,88
26	11,91
27	13,04
28	14,28

ИЗОҲ. ЯГОНА ТАРИФ СЕТКАСИНИНГ РАЗРЯДЛАРИ ЎТИШ КОЭФФИЦЕНТЛАРИ:

1—8 разрядлар коэффициент 1,11

9—28 разрядлар коэффициент 1,095

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

⊙ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Фармони билан Сурхондарё вилояти Ангор тумани қишлоқ хўжалик ходимлари ва мутахассисларидан бир гуруҳи туман халқ хўжалигини ижтимоий ва иқтисодий ривожлантиришга қўшган ҳиссалари, кўп йиллик ҳалол меҳнатлари ва туманнинг ташкил топганига 40 йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотландилар.

⊙ Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Б. Ҳамидов раислигида Вазирлар маҳкамасининг 1993 йилда истеъмол бозорини ҳимоя қилиш юзасидан қабул қилган қарорини амалга ошириш республика комиссиясининг биринчи мажлиси бўлиб ўтди.

⊙ Хивада Москвадаги машҳур Лихачев номли автомобиль заводи — «ЗИЛ» бўлимини ташкил этиш тўғрисида шартнома имзоланди. Ҳозирнинг ўзида бу ерда оғир юк кўтарадиган машиналар учун эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

⊙ Республика Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигида Эрон Ислом Республикасининг биринчи фирмаси — «Сепанд групп» рўйхатга олинди. Бу фирма яқин уч ой ичида Тошкентда устки либослар ишлаб чиқариш бўйича корхонани ишга тушириш ниятида. «Сепанд групп» умумий қиймати 200 миллион доллардан кўпроқ миқдордаги шартномаларни имзолашни режалаштирган.

⊙ Ўтган куни Ангрен иссиқлик электр станциясида ёнғин чиқди. Кўрилган чоралар туфайли ёнғинни жиловлашга муваффақ бўлинди. Станциянинг тўртинчи, бешинчи ва олтинчи энергоблоклари бир меъёрда ишлаб турибди. Ёнғин оқибатларини туғаллаш юзасидан шошилинч чоралар кўрилмоқда.

ҲАМДЎСТЛИКДА

⊙ Россияда аҳолига хусусийлаштириш чекларини топшириш ниҳоясига етмоқда. Қиймати 10 минг сўм турадиган бу қимматбаҳо қоғоз ҳозирча 120 миллион кишига берилди.

⊙ Омск вилояти маъмурияти қарорига мувофиқ яқин орада вилоятнинг Қозоғистон билан чегарасида олтита божхона пости ташкил этилади. Давлат автоинспекцияси постлари иқтисодий хавфсизликни таъминлай олмаётганликлари сабабли ана шундай қарорга келинди.

⊙ «Интерфакс»нинг хабар қилишича абхаз ҳарбийлари Грузия армиясининг Очамчир райони Меркула қишлоғидаги штабини қўлга олдилар. Штабдаги уч грузин полковниги ҳибсга олинганлиги ҳам хабар қилинади.

⊙ Арманистон Президентининг миллий хавфсизлик бўйича бош маслаҳатчисининг биринчи ўринбосари Эдуард Симонянц «Арманистонда ҳеч қандай оммавий қирғин қуроллари ишлаб чиқарилмаган ва ишлаб чиқарилмаяпти», деб баёнот берди. Гап шундаки, баъзи матбуот воситаларида Арманистон атом электр станциясида ишлатиб бўлинган ёнилғидан бомба ва снарядлар тайёрланяпти, деган хабарлар пайдо бўлган эди.

⊙ Халқаро валюта жамғармаси маълумотларига кўра Россияда 1992 йилнинг учинчи чорагида ишлаб чиқариш ҳажми кескин камайган. Пулнинг қадрсизланиши эса 1100 фоизга етган.

ХОРИЖДА

⊙ Бу йил кўпгина инглизлар учун муваффақиятсиз бўлган. Аҳоли сўровига кўра улар яқин келажакда ҳам ҳаётларида яхши томонга ўзгариш бўлишига ишончлари комил эмас.

⊙ Польшада «кичик» Конституция кучга кирди. У аввалги Асосий Қонундан фарқли ўлароқ Вазирлар маҳкамаси ваколатларини анча кенгайтиради.

⊙ Хитойда келгуси йилда зарар келтираётган 30 та кўмир конини бекитиш мўлжалланмоқда. Уларда ҳозир меҳнат қилаётган 30 минг кончи ишдан бўшатилиши керак. Умуман 1995 йилгача Хитойда кўмир қазиб олиш билан машғул 400 минг нафар кончи ва турли соҳа ишчилари иқтисодиётнинг бошқа тармоқларига ўтказилиши режалаштирилмоқда.

⊙ Женевада Россия ташқи ишлар вазири А. Козирев АҚШ давлат котиби Л. Игелбергер билан стратегик ҳужум қуролларини қисқартириш бўйича музокаралар ўтказмоқда. Музокараларда Россия мудофаа вазири П. Грачев ҳам иштирок этяпти.

ЙИЛЛАР ўтавериши, ҳаёт деган улкан, ибтидоси бор, интиҳоси эса йўқ китобнинг саҳифаларига айланавериши мумкин. Лекин 1991 йилнинг 29 декабри халқимиз, мустақил озод республикамиз тарихида ярқираб, порлаб туражаги аниқ. Айнан шу куни мустақил, тенгҳуқуқли, демократик мамлакат — Ўзбекистон қарор топганини жаҳонга яна бир бор кўз-кўз этдик. Айнан шу куни биринчи бор эркин, демократик асосларда Ўзбекистон Республикаси Президентлигига сайловлар ўтказилган эди.

Ўшанда жуда кўпчилик Президентликка икки номзоднинг ҳаёти ва фаолияти билан танишиб, ўзлари истаган, ишонган номзодга овоз беришган эди. Миллионлаб элдошларимиз зўр якдиллик билан юртимиз сардорлигига Ислом Каримов номзодини қўллаб-қувватлаган эдилар.

Ўтган бир йил ичида Ўзбекистон ўзининг қудратини ҳали тўла-тўкис намойиш этолмаган бўлса ҳам, шижоати, тарихи, мислсиз улкан режалари билан жаҳондаги энг қудратли давлатлар билан ёнма-ён тура олишини исбот этди. Хусусан, қўйилаётган дадил одимлар, фаровонлик, тўкинлик яратиш йўлида амалга оширилаётган буюк ислоҳлар, қабул қилинаётган тарихий қарорлар тўғри йўлдан — юртимизни буюк ва қудратли бўлиши, халқимизнинг фаровон ва бахтиёр яшашлари учун омил яратиш йўлидан бораётганимизни яққол ифодалаб турибди.

Юртимиз келажагига умид кўзимизни тикар эканмиз, беихтиёр ўтган бир йил зарварақлари кўз ўнгимиздан ўтади. Юртимиз Президентлик бошқарувига ўтгандан бошлаб эришган энг улуғ ютуғимиз бу — мустақиллик чашмаларидан баҳраманд бўлганимиз демоқ жоиздир. Ўзбекистон ер ости, ер усти, сувдаги барча бойликларига энди ўзи ҳоким, ўзи эгалик қилмоғини ўйласак дилимиз фахр ва ифтихор ҳисларига тўлиб-тошади. Бу туйғу узоқ йиллар давомида ташиб кетилган олтинимиз, пахтамиз, бошқа қимматбаҳо неъматларимиз бундан буён халқимиз, миллатимиз учун хизмат қилажагини ўйлаганимизда, айниқса жўшади. Шу сабаб ҳам халқимиз, гарчи бозор иқтисодиёти остоналарида турган бўлсак ҳам, мустақиллигимизни кенг тантана қилди, яна бир бор шукроналик изҳор этди.

* Биринчи саҳифадан сўз

МУСТАҚИЛЛИГИМИЗ ЧАШМАЛАРИ

Жаҳонда бир олам маънони ўзида жам этган «тан олиш» ибораси бор. Ушбу ибора кимга нисбатан айтилмасин, барибир, ўзига тенг кўриш, ёнма-ён одимлаш, қойил қолишни ҳам намоён этади. Бу борада Ўзбекистон Республикаси жаҳон мамлакатлари орасида нуфузи, эътибори баланд эканини миллионлаб одамлар кўрдилар. Шу кунгача 130 дан зиёд мамлакат серқуёш республикамизни тан олиши, Тошкентда АҚШ, Франция, Германия, Туркия, Ҳиндистон сингари ўнлаб қудратли мамлакатларнинг элчихоналари очилиши фикримизнинг энг ёрқин исботидир.

Неча йиллардан бери жаҳондаги энг обрўли Ташкилот — Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг пештоқида Ўзбекистонимиз байроғи ҳилпираб туришини орзу қилиб келардик. Шу орзумиз ҳам ушалди: энди чинакам ҳур Ўзбекистоннинг байроғини уммонлардан эсган шаббода ҳилпиратиб турибди. Жаҳондаги юзимиз, ўзлигимиз ифодаси тўлган байроғимизга дўстлар ҳавас билан қарамоқда.

Ўзбекистон Республикаси ўзининг илк қадамлариданоқ тинчлик — муқаддас шиори эканлигини яна бир-бир таъкидлади. Президентимиз Ислом Каримов ўзбек халқи номидан Хельсинкидаги Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Кенгашнинг якунловчи ҳужжатига имзо чекди.

Шуни фахр ва ифтихор билан бугун айтишимиз мумкинки, ўлкамиз жаҳондаги 20 дан ортиқ халқаро иқтисодий ва сармоя бирлашмаларининг аъзосидир.

Кеча биз шундай бўлишини орзу қилар эдик. Хайриятки, орзумиз орзулигича қолиб кетмади. Хайриятки, оқил ва доно юртбошимиз — Республикамиз Президенти Ислом Каримовнинг саъй-ҳаракатлари туфайли шундай халқаро шаън-шавкатларга муяссар бўлдик. Бу Президент сайлови бўлиб ўтган кундан бошлаб бир йил ичида эришган, таъбир жоиз бўлса, оламшумул ишларимиздандир.

Дунёнинг энг буюк неъматларидан бири — дўстдир. У шахс кўринишида ҳам, юрт тимсолида ҳам бўлиши мумкин. Шу сабабдан ҳам дўстлик дея қўл берган бир-бирига одамлар. Шу сабабдан ҳам тоғу дарёлар, саҳрою уммонлар оша дўст бўламиз деб элчилар йўл юрганлар, машаққат билан дўстлик ипларини боғлаганлар.

Авваллари Марказнинг рухсати, йўлланмаси, йўриғи билан хориждаги юртларга бориб келганимизни ҳали ҳеч ким унутгани йўқ. Мустақил юртимиз Президенти Туркия, Саудия Арабистони, Хитой, Жанубий Корея, Покистон, Ҳиндистон ва бошқа давлатларга ташриф буюрганида Ўзбекистоннинг халқаро нуфузини кўриб кўзларимизга севинч ёшлари қўнди десак, ёлғон гапирмаган бўламиз. Президентимизга кўрсатилган беҳад улуғ иззат-икром, айни чоқда, миллион йиллик тарихига, маданиятига эга ўзбек заминига, ўзбек халқига кўрсатилган эҳтиром намунасидир. Куни кечагина Президентимизнинг Миср Араб Республикасига ташрифи бу фикримизнинг қанчалар тўғри эканини яна бир бор намойиш қилди.

Айни чоқда, Ўзбекистон тимсолида содиқ ва вафодор дўст, тинчликсевар қўшни ва ҳамкор билан алоқа қилиш, битим тузиш ва келажак сари бирга одим отиш учун кўплаб мамлакатлар бошлиқлари мустақил давлатимиз пойтахти — Тошкентга ташриф буюришди. Ўйлаймизки, ушбу дийдорлашувлар келажакдаги осойишта ҳаётимизга мустаҳкам замин бўлади.

Юқорида қайд этганларимиз ўтган бир йил мобайнида Президентимиз Ислом Каримов томонидан амалга оширган ишлардан баъзилари, холос. Айни чоқда кўрилган ва амалга оширилган ҳар бир тадбир Ўзбекистоннинг иқтисодий қуввати, унинг ҳудуди яхлит давлатлигини, чегаралари мангу дахлсиз юртлигини қатъий ифода ва тасдиқ этди.

Шу ўтган бир йил мобайнида Ўзбекистон халқи ўз юртининг асл эгаси сифатида таркиб топди. У ўз ваколатларини ишониб топширган Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари — меҳнаткаш, яратувчан, изланувчан, интилувчан фарзандлари тимсолида ҳар бир тадбирда фаол иштирок этмоқда. Буни биз яқинда ўз ишини тамомлаган Республика Олий Кенгашининг XI сессиясида ҳам кўриб, гувоҳ бўлдик. Ушбу сессия ҳам халқимиз, юртимиз тарихида ўчмас бўлиб муҳрланиб қолади. Сессияда Ўзбекистон Республикасининг биринчи Конституцияси — демократиямизнинг илк меваси ҳамда давлатимиз мадҳияси қабул қилинди.

Келажак демократия ҳукм сурган мамлакат билан бирга бўлишини бугун замон тасдиқлаб турибди. Демак, Ўзбекистон Республикаси ўзининг энг тўғри йўлида дадил одимлайверади. Президентимиз бошқарувига асосланган демократик тузум тинчликнинг, фаровонлик, иқтисодий ривожланишнинг энг тўғри йўли эканлигига халқимиз бугун гувоҳ ва амин бўлиб турибди. Ҳали ҳал этиладиган масалалар, ечимини кутаётган муаммолар талайгина. Ишончимиз комилки, бозор иқтисодиёти ҳам, тинчликсевар ташқи сиёсатимиз ҳам, ривожланишга пойдевор бўлган ички имкониятларни ишга солиш ҳам келгусида ўзининг ажойиб меваларини беради!

Бу бир йилнинг сарҳисоби. Келгусидаги сарҳисобларимиз янада салмоқли, янада улуғвор бўлишига имонимиз комил.

Ғолиб МИРЗО.

ЯШИЛ АРЧАЛАР СОТИЛМОҚДА

ЙИЛДАГИДЕК яшил арчалар бу йил ҳам уйимиз тўрининг меҳмони бўлади. Бундан бир неча кун аввал шаҳримизга яшил арчалар жуда кам миқдорда келармиш, деган гапларни эшитаётган эдик. Аксинча, айни вақтда шаҳримизнинг марказий жойларида — «Болалар дунёси», «Мустақиллик майдони» ва «Чорсу» майдонлари ёнида яшил арчалар сотилмоқда. Уларнинг баҳоси — 1 метри 100 сўмдан — 150 сўмгача. Келтирилган арчаларнинг сони 75 минг дона. Тўғри, бу шаҳримиз аҳли учун кам, аммо бунга қўшимча дўконларда пластмасса арчалар ҳам сотилиши авжида. Яшил ва пластмасса арчаларни сотиб олишга шошилинг, азиз ҳамшаҳарлар!

Гулнора АҲАДОВА.

Маҳалладош

«МАҲАЛЛА» ХАЙРИЯ ЖАМҒАРМАСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР БЎЛИМИ ВА «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» НАШРИ № 17 (77).

* Хайрия жамғармасига

САЪЙ-ҲАРАКАТИМИЗГА БОҒЛИҚ

Ўзбекистон Республикаси «Маҳалла» хайрия жамғармаси тузилгач жойларда хайрли тадбирлар амалга оширилмоқда. Жамоатчи мухбиримиз Юнусобод районидаги «Ўзбекистон мустақиллиги» маҳалла комитетининг раиси Эгамназар Қодировдан бу борада олиб борилаётган ишлар тўғрисида гапириб беришни илтимос қилди.

— Отанг маҳалла, онанг жамғармасини ташкил қилиш [illegible] доноларимиз бежиз айтишмаган. Маҳалла [illegible] — давлатимизнинг тинчлиги, осойишталиги. Президентимизнинг ташаббуси билан [illegible] «Ўзбексельмаш» бирлашмасининг «Трюгер» корхонасини [illegible]

лан «Маҳалла» хайрия жамғармаси тузилганга бу масканларга катта эътибор берилаётганини яққол кўрсатиб турибди.

Ўтган йилнинг иккинчи ярмида маҳалламизнинг [illegible] бери бу корхона маҳалламизга 10 минг сўм пул ўтказди. Тўй-ҳашамларга стол-стуллардан, идиш-товоқлардан фойдаланганликлари учун ҳудудимиздаги аҳолидан 10 минг сўм ҳисобимизга тушди. Айни пайтда маҳалламиз жамғармасининг 25 минг сўмдан ортиқ маблағи бор.

Маҳалламизда 17 та меҳрга муҳтож оила якка-ёлғиз яшайди. 57 та Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, 1 ва 2-гуруҳ ногиронлари, 236 нафар меҳнат кексалари бор. Шунингдек, кўп болали оилалар кўплаб топилади. Биз жамғармадан уларга ёрдам беряпмиз. Бундан ташқари маҳаллада тўй-ҳашамлар бор, дафн маросимлари бор. Шу эътиборга олиб, алоҳида [illegible] Одамлар бирор йиғин ўтказса дўконларда [illegible] гуруч, ёғ ва бошқа зарур нарсаларни қидириб юришмайди.

Кўриб турибсизки, ҳаракат қилинса ҳамма нарсага эришиш мумкин. «Маҳалла» хайрия жамғармаси тузилгани бизни янада илҳомлантириб юборди. Тушадиган хайр-эҳсонларга қараб турмай яқин келажакда кичик корхоналар тузишни режалаштиряпмиз. Тушган даромаднинг маълум қисмини кам таъминланган оилалар, ёлғиз кексалар ва ногиронлар учун ишлатамиз.

Музаффар ТУРОБОВ ёзиб олди.

---

* Ўрнак олса арзийди

«УМИД»ДА БИР КУН

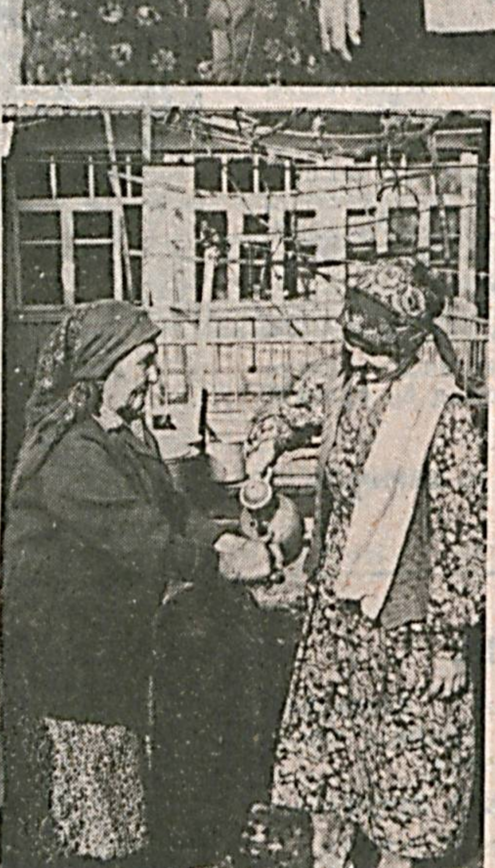

МАҲАЛЛАНИ кичик бир гўша деганларича бор. Бу айниқса «Умид» маҳалласида ҳам ўз аксини топган. Оилалар иноқ, бағаманжиҳат бўлиб яшайдилар. Одамлар тўй ва маъракаларда қувончу-ташвишларини тенг баҳам кўришади. Ҳар бир ишни бамаслаҳат қилишади. Шунинг учун бўлса керак бу маҳалла Ҳамза районидаги энг намунали маҳаллалардан бири ҳисобланади.

Илгари бу ҳудуд ташландиқ, дарахтларсиз, чўлга ўхшаган жой эди. Ҳар ер, ҳар ерда беш-олтитагина уйлар бўлган. Кейинчалик маҳалла ташкил топди. Ҳозир бу ерда беш мингга яқин аҳоли яшамоқда. Хонадонлар асосан газлаштирилган, электр тармоқлари янгиланган, водопровод қувурлари ўтказилган. Кўчалар обод.

Диққатга сазовор жойи шундаки, маҳалладаги ҳар бир муаммо ўз жойида ҳал қилинади. Фаоллар, оқсоқоллар ва хотин-қизлар кенгаши барча масалаларни биргаликда муҳокама қилиб, тегишли чора-тадбирлар кўрадилар. Маҳалла комитети, айниқса унинг котибаси Жаҳоной опа Расулбекованинг [illegible] маслаҳат сўраб келувчилар кўп бўлади. Жаҳоной опа [illegible] ёрдам беради.

Маҳаллани В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси оталиққа олган. Корхона ёрдами билан мачит, отахонлар чойхонаси қурилди. Шуниси диққатга сазоворки, маҳаллада яшовчиларнинг кўпчилиги шу бирлашмада меҳнат қилишади.

Мавжуд имкониятлар ҳисобга олиниб «Беҳзод» кичик корхонаси очилганини ҳам айтиб ўтиш зарур. У районда ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларини олиб боради. Кичик корхонадан тушган даромад маҳалла жамғармаси ҳисобига ўтказилади. Маҳалладаги кўп онахонлар эса қуроқчилик, попопчилик ҳамда тикувчилик билан шуғулланишаяпти. Улар қизлари, келинларига ҳам шу ҳунарларни ўргатмоқдалар. Жаҳоной опанинг айтишича, кўп қиз-жувонлар бу ҳунарлардан хабардор эканлар. Шуни ҳисобга олиб, яқин келажакда уй бекалари, ёш болали аёллардан иборат кичик корхона очиш кўзланмоқда.

Маҳалладаги асосий ишлар жамғарма ҳисобига ёки ҳашар йўли билан амалга оширилади. Яқинда фаоллар бош қўшиб, маҳалла яқинидаги 22-болалар уйида хатна тўйи ўтказдилар.

Маҳаллада тўйлар ихчам, кам харж билан ўтказилади. Жуманиёз аканинг ўзи санъаткор бўлгани учун карнай-сурнайлар маҳалланинг ўзидан. Келин-куёв сарполари оиланинг моддий аҳволига қараб қилинади.

— Булар яхши албатта, — дейди биз билан суҳбатда маҳалла комитетининг раиси Жуманиёз Собиров. — Аммо ўзимизга яраша муаммоларимиз ҳам бор. Ҳали хонадонларга канализация қувурлари ўтказилмаган. Кўпчилик ўн йилдан ортиқ телефонга навбат пойлаяпти. Ўғил-қизларимиз қатнаб ўқийдиган 153-мактабда синф хоналари етишмайди. Бу ишларни амалга оширишга район маиший хизмат кўрсатиш бошқармасининг бошлиғи Шуҳрат Раҳимов яқиндан ёрдам беришни ваъда қилди.

Кези келганда яна бир нарсани таъкидламоқчимиз. Яқинда ота-оналар ўз ўғилларини ҳарбий хизматга кузатдилар. Бу тадбир энг намунали ўтди дейиш мумкин. Йигитлар Ватан хизматига бир ердан кузатиладилар.

«Умид»да бўлган кунимиз шу нарсага амин бўлдикки, маҳалладошларни бир-бирларига боғлаб турган ришта бу ишонч, оқибат, меҳр-муҳаббатдир. Ана шу ноёб хислатлар барқарор экан бу ердаги ҳаёт янада гўзаллашаверади...

Назира ҚУРБОН қизи.

СУРАТЛАРДА: «Умид» маҳалласи ҳаётидан лавҳалар.

Андрей Пишненко суратлари.

---

* «Энг намунали оила» танловига

«БЎСТОН»ЛИКЛАР ЭЪЗОЗИ

АБДУСАЛОМ ака кийимларини кийиб, кўчага отланар экан, ошхонада куймаланаётган умр йўлдошига юзланди:

— Онаси, бугун сомса ёпақолинглар, ҳали-замон меҳмонлар келиб қолишса керак. Мен бир маҳаллани айланиб келаман.

— Ўзимиз ҳам Гулнозахон билан шунинг маслаҳатини қилиб турган эдик. Майли, сомса ёпамиз. Жуда ҳаяллаға̄май, вақтлироқ қайтақолинг.

Анифа ая турмуш ўртоғини кузатиб қолар экан келини Гулноза билан таом тайёрлашга ҳозирлик кўра бошлади. Улар ҳали бир зувала хамирни ёйиб улгурмасларидан уйга кулиб Фарида кириб келди. Бироздан кейин эса остонада неваралар Жасур ва Дилнозалар пайдо бўлишди. Шу зайлда бирин-кетин барча ўғил-қизлар йиғилишиб, Абдусалом ака қайтиб келганида жамоа жам бўлган эди.

— Баракалла, болаларим, — деди у даврада чақчақлашиб ўтирган фарзандлари ва неваралари билан кўришар экан. — Доим мана шундай аҳил, интифоқ бўлинглар. Биз аянгиз билан сизлардан миннатдормиз.

Бу хонадонда ҳар якшанба куни фарзандларнинг ташрифи одат тусига айланган. Оила аъзолари дийдорлашишади, ширин суҳбат қурадилар. Абдусалом ака ўғил-қизларидан ҳол-аҳвол сўрайди, ютуқларидан қувонади, зарур бўлса маслаҳатлар беради. Гарчи фарзандларнинг барчаси ҳаётда ўз ўрниларини топган бўлишса-да отанинг насиҳатлари, доно ўгитлари уларга жуда зарур.

«Бўстон» маҳалласининг аҳли Абдусалом аканинг оиласини бежиз эъзозлашмайди. Фарзандлар ақлли, бир-бирлари билан иноқ, турли соҳаларда меҳнат қилиб, эл олқишига сазовор бўлишаяпти. Абдухалил Тошкент давлат техника университетида доцент, Фарида 243-ўрта мактабда илмий мудир, Ҳадича Акмал Икромов район ҳокимининг ўринбосари, Абдулҳай эса автомобилларни созлаш устахонасида уста. Неваралар Дилноза, Жасур ва Эркинлар олий ўқув юртларида таҳсил олишаяпти. Абдусалом аканинг ўзи эса маҳалла комитетига раислик қилиб, жамоани бошқараяпти.

— Одоб-ахлоқ аввало оилада шаклланади, — деди у киши биз билан суҳбатда. — Бунга 10 йилдан ортиқ мактаб-интернатга директор бўлиб ишлаган пайтимда ҳам амин бўлганман. Фарзандлар ўқимишли, эсли-ҳушли бўлиб камол топишлари учун ота ва онанинг меҳри ҳаводек зарур. Республика Фанлар академиясининг вице-президенти, марҳум Саъди Сирожиддинов маслаҳати ва кўмаги билан Чилонзор районида мактаб-интернат ташкил этганимизда болалар жуда кам эди. Кейинчалик 1,5 миллион сўм сарф қилиниб, ўқув зали, кутубхона ва бошқа қулайликларга эга бўлган замонавий бино қад кўтарди. Ўқувчилар сони 650 нафарга етказилди. Мана шунга ҳам йигирма йилдан ошибди. Орадан маълум вақт ўтгач Тошкент шаҳар халқ таълими Бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари вазифасида ишладим. Айни пайтда эса пойтахтимиздаги 169-ўрта мактабда математика фанидан дарс бераяпман.

Абдусалом аканинг ҳаётдан олган сабоқлари оилада, маҳаллада асқотаяпти. Фарзандлари ўзи каби меҳнатсевар, одамлар учун қайишишади. Маҳаллада 225 хўжалик бўлса деярли барчасига газ, канализация қувурлари киритилган, 80 фоиз хонадонда телефон бор. Аҳоли айниқса мевали дарахт етиштиришга алоҳида эътибор бермоқда. Маҳаллага ташриф буюрсангиз кўчалар, хонадонларга кираверишга турли хил кўчатлар экиб, парвариш қилинаётганининг гувоҳи бўласиз. Мана шуларнинг барчасида Абдусалом ака Отаметовнинг хизматлари катта. Бу фикр тўғри эканлигини Ш. Салимов, Э. Абдуллаев, А. Зуннунжонов ва бошқа фаоллар ҳам таъкидлашди.

— Маҳалламиз фуқаролари асосан зиёлилардан иборат, — деди қўшнилардан бири фахр билан. — Айниқса, Абдусалом аканинг оиласига ҳавасимиз келади. Фарзандлар ўртасида бирор марта келишмовчилик бўлганини эслолмаймиз. Хонадон аъзолари доим маҳаллада ўтказиладиган тўй ва бошқа маросимларда қатнашиб, хизмат қилишади. Умрларидан барака топишсин.

Ҳаётда оиланг тинч-тотув бўлиб, ён-атрофдаги одамлардан ана шундай раҳматлар эшитиб яшашнинг ўзи катта бахт. Шайхонтоҳур районининг «Бўстон» маҳалласида истиқомат қилаётган Абдусалом ака Отаметовлар хонадони ана шундай эъзозга лойиқ.

Саъдулла ШОДИЕВ.

СУРАТДА: Абдусалом ака набираси Дурдона билан.

Даврон Аҳмад сурати.

> **⊙ Танлов ҳомийси — Ўрта Осиё кабеллар ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Чинор» ижара корхонаси.**

ҲУҚУҚШУНОС ХИЗМАТИНГИЗДА

М. ТУРДИЕВ: Биринчи гуруҳ кўзи ожиз ногиронман. Корхонада ишлайман. Ишлаётган ногиронларга турар жой (квартира) бепул ўтказиб берилмайди, деб айтишди. Шу тўғрими?

ЖАВОБ: Нотўғри. Ўзбекистан Республикаси Президентининг уй-жойларни хусусийлаштириш муносабати билан аҳолининг кам таъминланган табақаларини ижтимоий ҳимоялашга оид қўшимча тадбирлар тўғрисидаги Фармонларини ҳаётга тадбиқ қилиш ҳақида Вазирлар Маҳкамаси 1992 йил 2 октябрда 455-сонли қарор қабул қилди. Унга кўра ўзлари яшаб турган хонадон (квартира) ва айрим уйларни фуқароларга (қандай идорага тегишлилигидан қатъи назар) шахсий мулк сифатида бепул ўтказиб берилиши имтиёзидан қуйидагилар фойдаланади:

— ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилалари;

— I гуруҳ кўзи ожиз ногиронларнинг оилалари;

— 18 ёшга тўлмаган 7 ва ундан ортиқ бола туққан кўп болали оналар;

— ишламайдиган I ва II гуруҳ ногиронлари;

— 30—50 йилларда қатағонга учраган ва ҳозирги вақтда оқланган оилалар.

— Чернобиль фалокатини бартараф қилишда қатнашган аъзоси бўлган оилалар.

Шунингдек, 1979 йил декабридан 1990 йил февралигача бўлган даврда Афғонистон Республикасидаги уруш ҳаракатларида иштирок этган фуқароларга ва турли йилларда бошқа мамлакатлар ҳудудида уруш ҳаракатларида қатнашган собиқ ҳарбий хизматчиларга нисбатан жорий этилади.

⊙

С. ҒАНИЕВА: турмуш ўртоғим фожиали вафот этганига кўп бўлмади. Орамизда бир фарзанд бор. Мен ҳеч қаерда ишламайман. Айтингчи, маросимлар учун бизга ёрдам пули бериладими? Агар берилса қаерга мурожаат қилишим керак?

ЖАВОБ: Амалдаги тартибга кўра боқувчисидан маҳрум бўлганлик муносабати билан оиланинг ҳар бир меҳнатга лаёқатсиз аъзоси учун боқувчи иш ҳақининг 30 фоизи миқдорида нафақа тайинланади. Лекин у ижтимоий нафақа пулидан кам бўлмаслиги керак. Юқорида келтирилган мисолга кўра боланинг отасининг ўртача иш ҳақи, айтайлик 1890 сўмни ташкил қилган. Иш ҳақини 30 фоизи 567 сўм бўлса нафақанинг миқдори ижтимоий нафақадан кам бўлмаслиги шартини ҳисобга олинганида ҳозир у Президент Фармонига асосан 1000 сўмни ташкил қилади. Демак, бу оиланинг ёш боласи учун тайинланадиган нафақа пули ҳам шундан кам бўлмаслиги керак.

Маросим тадбирларини ўтказиш учун 6000 сўм пул ажратилиши Фармонда кўрсатилган. Энг кам иш ҳақининг 3 ҳиссага тенг миқдори 6000 сўмни ташкил этади. Демак, сиз ҳам боқувчисини йўқотган киши сифатида бундай имтиёзлардан фойдаланасиз.

Абдужалил ҲАСАНОВ.

---

* Акс садо

БУНДАЙ КИТОБ ЗАРУР

ГАЗЕТАНИНГ шу йил 30 ноябрь сонида эълон қилинган «Маҳаллалар тарихи китобини яратайлик» сарлавҳали мақолани ўқиб, беҳад қувондим. Муаллиф маҳалла тарихи билан қизиққан бир неча рус тадқиқотчиларини мамнунлик билан тилга олади. Қаранг, XIX—XX асрда яшаган олимлар кўп иш қилишибди. Биз эса маҳаллаларда истиқомат қилаётган миллий халқ бўлатуриб, асосан тирикчиликни ўйлаб келаётган эканмиз.

Маҳалла юзасидан бир фикрни ўртага ташламоқчиман. Очиқ тан олиш зарур, қадимги Тошкентнинг бир қанча жойлари ўзгариб кетди. Собиқ шўро давлати давридаги номлар замонавийлари билан ўзгартирилган. Кўп қаватли уйлар барпо этилгани ҳам тарихий номларнинг ўзгариб кетишига олиб келди: Шу боисданми, айрим ёшларимиз авлодлари аслида қайси маҳалладан эканлигини ҳатто билолмай қолишаяпти. Нега шундай? «Дом»лар тушган ҳудудларга ҳам маҳаллаларнинг қадимий номларини қўйишлари мумкин эмасмиди?

Мен пойтахтимизнинг асли «Бекобод» маҳалласиданман. Шундоққина ёнимизда бир пайтлар деҳқон боболаримиз атаб кетган «Нишабқулоқ» маҳалласи бўларди. 1966 йилдан бошлаб Ульянов деб атала бошланди. Қўшни маҳаллалар «Қизил Шарқ», Абдулла Қодирий, Файзулла Хўжаев, Ҳамза ва бошқалар. Эсимни танибманки, «Катта боғ», «Учтепа», «Оқтепа», «Бешқайрағоч» каби тарихий маҳаллаларни биламан. Биз яшаётган жойда «Бекобод», «Нишабқулоқ», «Оқтепа» — учта йирик жамоа бўларди.

Республикамиз ўз мустақиллигини қўлга киритгач ич-ичимиздан қувонгандик. Мен тилга олган «Нишабқулоқ» (йўқолиб кетган маҳалла) кимларгадир ёқмади шекилли, Ульянов номи олиб ташлангач «Қори ёғди» (газетада «Қорёғди» дейилибди) номи қўйилгани кўпларни ажаблантиради. Бир мўйсафиддан бунинг маъносини сўраганимда шундай жавоб берди: «Э, ўғлим, биласизми, бу маҳалла аслида Шайхонтоҳурда. У жойда ўқимишли қорилар бўлган. Улар оқшомлари ёшларни йиғиб, китобхонлик қилишган. Бувамнинг айтишларига қараганда, бирор мансабдор шахс эмас, маҳалла номини абадий сақлаш учун халқнинг ўзи «Қори ёғди», яъни ўқимишли, олимлар кўпайди деб атаган».

Бундай мисолларни яна келтириш мумкин. «Тақачи», «Лабзак» каби шаҳар марказидаги кўҳна номлар ҳам биз яшайдиган жойларга етиб келган. Хўш, нега шундай? Тарих бошқа жойга жилмаслиги, ўз жойида бўлишини наҳотки унутиб қўйган бўлсак. Тартиб билан маҳаллалар тарихини яратиш жуда зарур. Ҳар бир инсон ўзи яшаб турган жойини албатта яхши билиши керак.

Сирасини айтганда, ҳеч бир маҳаллада танишиб чиқиш мумкин бўлган «Маҳалла тарихи» китоби йўқ. Бўлгани яхши. Ҳалиям кеч эмас.

Маҳмуд РАМАЗОН ўғли, Акмал Икромов районидаги А. Тожиев маҳалласида яшовчи фуқаро.

---

* Миллий либосларимиз

«НИМЧАНГИЗ ҚАНЧА, ОПА?»

АЯЖОНЛАРИМИЗ, бувиларимиз азалдан тадбиркор бўлишган. Улар кундалик юмушларидан ортиб, чиройли сўзаналар, шоҳи қийиқлар, гулдор чойшаблар, нозик дўппилар тикишга ҳам вақт топганлар. Ҳозир ҳам бундай одат бутунлай унут бўлиб кетгани йўқ. Аммо ёшларимиз эътиборидан четда қолаётгани ачинарлидир. Уларнинг барчаси ҳам асрлар давомида авлоддан-авлодга ўтиб келаётган миллий ҳунармандчилигимизни билаверишмайди. Қадимий анъаналаримизни давом эттириш вақти келмадимикан?

Баъзан чопон, нимча, дўппи қидириб бозорма-бозор юрамиз. Кўпинча корхоналарда тайёрланганидан кўнглимиз тўлмайди. Бунинг устига пулини эшитганда олиш-олмасликка ўйланиб қоламиз. Шундай пайтда очиғи кўпчилик шу ҳунарни билмаганлигига афсусланади.

Илгари ҳар икки ўзбек аёлининг биттаси нимча ёки дўппи тикишни билган. Келин-куёв сарполарини бозордан қидириш шарт эмасди. Ҳар бир маҳалланинг ўз чеварлари бўлиб, энг яхшисига куёв тўн, дўппи ёки салла буюртма берилarди. Ҳозир эса одамлар бозорга ишониб қолишган.

• Ўзбек хонадонида кундалик уй кийими ҳисобланган нимчалар рўзғор ишларини бажаришда жуда қулайдир. Ҳам иссиқ, ҳам ихчам бу кийимни қиз-жувонлар ардоқлаб кийишади. Шунинг учун келиннинг сарпосида албатта нимча ҳам бўлади. Уларнинг турлари жуда кўп. Духобадан, жундан, атласдан, хошияли, пахмоқли, қуббали... Ҳозирги пайтда шулар орасида айниқса, духоба нимчалар кенг сақланиб қолган.

Эски Жўва бозорига йўлингиз тушиб қолса духоба нимчаларни хоҳлаганча харид қилишингиз мумкин. Уларнинг нархи тикилишига қараб белгиланган. Ўртача баҳоси 3—3,5 минг сўм. Бошқа нарсаларга қараганда у анча қимматроқ.

— Нимчангиз қанча, опа? — сўраймиз бир аёлдан.

— Уч ярим минг деяпман, сўрайверасиз.

— Ўзингиз тикканмисиз?

— Албатта, қизларим ҳам қарашишади.

— Қимматроқ экан-да.

— Нимчага кетадиган бир метр духобанинг ўзи бир ярим минг сўм, астарлик сатин 250 сўм туради. Пахта қанча туришини ўзингиз билсангиз керак. Шуларни ҳисобласангиз унчалигам қиммат эмас. Яна ойига солиқ тўлаймиз.

— Битта нимчадан қанча фойда қолади?

— 200 сўм атрофида.

— Маҳаллалардан буюртма беришадими?

— Баъзида. Масалан, бизнинг маҳаллада кўпчилик билади, нимча тикишни.

Эски шаҳардаги маҳаллаларда яшаётган кўпчилик аёлларнинг қўлидан тикиш-бичиш келади. Сағбон маҳалласида истиқомат қилувчи Раҳима аянинг айтишича аёлларнинг эски духоба пальтолари, костюмларидан нимча тикиш мумкин экан. Бундай буюмлар ҳар бир хонадонда топилади.

Кўриб турибсизки, ҳозирги қийин шароитларда имконият қидирса, топилади. Бунинг учун қунт ва эътибор керак. Қани энди, ҳар бир хонадонда камида биттадан чеварларимиз бўлишса. Шунда миллий либосларимиз янада кўпайиб, қадр топарди.

Нонла САМАДОВА.

---

* Билиб қўйган яхши

Мўътадил ҳарорат сақланади

ҚИШДА уйларнинг совиб кетмаслиги учун полиэтилен плёнкаларидан парда ҳолида фойдаланса бўлади. Бунинг учун хўжалик моллари дўконидан магнит планкалари сотиб олиб, дераза кесакисининг тўрттала бурчагига иккитадан бурама мих ёрдамида маҳкамланади.

Полиэтилен пардани маҳкамлаш учун планкани пўлатдан, энг яхшиси ферромагнитлисидан ясалади. Табиийки рангли металл ва магнит хусусияти бўлмаган қотишмалардан қилинган планкалар ярамайди.

Пўлат планкаларининг ўлчамлари магнит планкаларининига мос келиши лозим. Уларнинг нормал ўлчами 15х250 миллиметр, қалинлиги тахминан 3—4 миллиметр. Исталганда ва имконият бўлса пўлат планкаларнинига қўшимча магнитлисини ўрнатиш мумкин. Шу билан деразанинг учинчи қавати вужудга келади. Хоналарда мўътадил ҳарорат ва иссиқликни тежаш таъминланади. Табиий ёруғлик деярли камаймайди. Яна шуни айтиш керакки, бундай пардани маҳкамлашда ғишт ёки деворни тешишнинг ҳожати бўлмайди.

Сайфулла ШАРИПОВ.

ЭРТАЛАБ оиласи аъзолари билан нонушта қилиб ўтирган Темирхон ака қўнғироқ товушини эшитиб, эшикни очди.

— Безовта қилганим учун минг бор узр, — деди остонада турган собиқ шифокор, эндиликда нафақахўр Мария Гончарова. — Бир масалада сиз билан маслаҳатлашгани хонадонингизга ташриф буюрган эдим. Тўғри, қабул кунингизда идорага чиқсам бўларди. Лекин зарурат, шунча эътибор ва биз қарияларнинг олдида кўндаланг бўлиб турган долзарб масалани тезроқ узил-кесил ҳал қилиш истаги мени эрталабдан уйингизга келишга ундади.

— Хонадонимиз эшиги сиздек азиз ва мўътабар инсонлар учун доимо очиқ, — сертакаллуф билан нуроний онахонга юзланди Темирхон ака. — Дилингизда нималар бўлса, ҳаммасини тортинмай айтаверинг, Мария хола. Қўлимиздан келган ёрдамимизни аямаймиз.

— Ўзингиз яхши биласиз, атрофимизда сабзавот дўкони йўқ. Картошка, пиёз, сабзи, карам ва бошқа сабзавотлар керак бўлиб қолса бир-икки чақирим йўл босиб Муқимий ёки Гагарин кўчаларида жойлашган сабзавот дўконларига боришга мажбур бўламиз. Бу айниқса биз каби ёлғиз кексаларга анча қийинчилик туғдирмоқда. Шу боис маҳалламиз ҳудудида сабзавот дўкони қуриб берсангизлар, қарияларнинг дуосини олган бўлардингизлар.

— Бу жуда яхши фикр. Майли, мен кечқурун раисимиз Зоҳир ака Отамбов билан маслаҳатлашиб кўраман. Аммо бу биз бир-икки кун ичида битирадиган иш эмас. Бунинг учун район ҳокимлигидан рухсатнома олиш керак. Сабзавот дўкони қуриш ва унга жой ажратиш тўғрисида қарор чиқариш район ҳокимлиги ва маҳалла аҳлининг ғайрат камарини боғлаб ишга киришишига боғлиқ. Сиз буёғига хотиржам бўлаверинг, Мария хола. Аминманки, бу масала тез кунларда ижобий ҳал бўлади. Эзгуликнинг кечи йўқ, дейишади-ку азал. Шундай эмасми?

— Ҳа, ҳа, тўғри айтдингиз, — Мария Гончарованинг чеҳрасида майин табассум пайдо бўлди. — Чиндан ҳам эзгуликнинг кечи йўқ. Ишқилиб, орзуларимиз рўёбга чиқсин. Умрингизда барака топинг, ўғлим. Маҳалламиз фуқароларининг ташвиши билан юрибсиз, кам бўлмайсиз...

Темирхон ака кечки пайт маҳалла оқсоқоли Зоҳир ака билан учрашиб, Мария Гончарованинг таклифини ҳам ўртага ташлади. Сўнг биргаликда кўпчиликнинг истагини инобатга олган ҳолда маҳалла ҳудудида сабзавот дўкони очишга рухсат беришларини сўраб, район ҳокимлигига хат ёзишди. Тез орада бунга ижобий жавоб олинди ва бевосита маҳалла комитетининг кўмаги ва иштирокида Чилонзор район раҳбариятининг ажратган маблағи ҳисобига қисқа муддат ичида сабзавот дўкони битказилди.

Темирхон Ҳафизов — асли бухоролик, 1977 йилда тақдир тақозоси билан Тошкентга келиб, шу ерда уй-жойли, оилали бўлди. Айни пайтда турмуш ўртоғи Соҳиба опа билан тўрт фарзанд: уч ўғил, бир қизни тарбиялаб, вояга етказмоқда. 3-уй-жойлардан фойдаланиш идорасида участка бошлиғи вазифасида самарали меҳнат қилмоқда. Шу йил эрта кўкламда кўпқаватли уйларда истиқомат қилувчи нафақат 116 та ўзбек оиласи, балки 3-мавзеда яшаётган қарийб 8 мингга яқин аҳоли бу сергайрат, камтарин ва тиниб-тинчимас инсонни якдиллик билан янги ташкил қилинган «Катта Чилонзор» маҳалла комитетининг котиблигига сайлади.

— Темирхонни котибликка сайлаб янглишмаган эканмиз, — дейди шу маҳалла фаолларидан бири Қобил Шокиров. — Халқ ишончини амалий ишлари билан оқлаяпти. Ҳудудимизда сабзавот дўкони очилишида ҳам унинг хизматлари катта. Ҳозир чойхона ва ўйинхона қуришни режалаштириб қўйибди. Боз устига маҳалламизда ўтказиладиган ҳамма тадбирларга ҳамиша ўзи бош-қош бўлади. Ночор ва кам таъминланган оилаларни, ногиронларни ва ёлғиз кексаларни ўз эътиборидан четда қолдирмайди.

Исмоил ЗОИРОВ.

* Бу киши—биздан

«КОТИБЛИККА САЙЛАБ ЯНГЛИШМАГАН ЭКАНМИЗ»

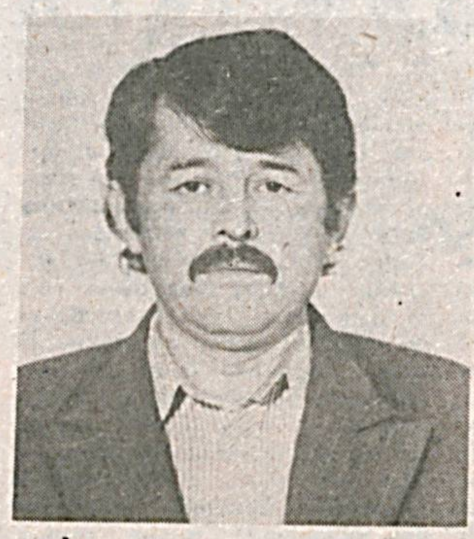

Маҳалладош

* Масканлардан хабарлар

ЮГНАКИЙДА ГУЗАР

МИРЗО Улуғбек районидаги Аҳмад Югнакий маҳалласида замонавий гузар фойдаланишга топширилди. Бу ерда бунёд этилган маданий марказда тўй ўтказишга мўлжалланган катта саҳнли айвон, чойхона, маҳалла комитети идораси, ҳордиқ чиқариш хоналари мавжуд. Қурилиш ишлари Тошкент трактор заводи ҳомийлигида, 126-механизациялашган кўчма колоннаси томонидан олиб борилди.

— Бундай ажойиб гузар райондаги маҳаллалар орасида биринчи бор қурилиши, — деди район ҳокимининг ўринбосари Илҳом Расулев. — Мустақил Республикамизнинг биринчи Конституцияси қабул қилинган шу кунларда аҳолига ажойиб совға бўлди, деб ўйлайман.

Насиба СОАТОВА.

«ШАРҚОНА ГЎЗАЛЛИК» НИМАДА?

«ШАРҚОНА гўзаллик» деб номланган давра суҳбати Халқ ижоди ва маданий-маърифий ишлар республика маркази томонидан, Республика хотин-қизлар комитети ҳамкорлигида Чилонзор районидаги Мевазор маҳалласида жойлашган 114-мактаб биносида ўтказилди. Бу тадбирга халқ артистлари Сора Эшонтўраева, Манзура Ҳамидова, Икрома Болтаева ва Саида Раметова ҳамда республика ёш томошабинлар театрида саҳналаштирилган «Одобнома» спектаклининг ижрочилари қатнашдилар. Улар ўз дил сўзларини айтиш билан бирга ижодий чиқишлари билан давра суҳбатини жонлантириб юборишди.

Кечада шунингдек оилашунос, элшунос олимларнинг фикр-мулоҳазалари тингланди. Бир гуруҳ таниқли санъаткорларнинг чиқишлари барчани хушнуд этди. Шу куни «Мевазор» маҳалласида яшаётган бир гуруҳ уруш ногиронлари ва кўп болали оналарга республика меҳр-шафқат ва Тинчлик жамғармаларининг хайрия совғалари топширилди.

Мавлуда ҒОФУРОВА,
Фотима ОТАХОНОВА.

СУРАТЛАРДА: «Шарқона гўзаллик» деб номланган давра суҳбатидан лавҳалар.

---

* Сўраган эдингиз...

ҚАДРИЯТЛАРИМИЗДАН ШИНГИЛ ҚАТРАЛАР

Ҳурматли таҳририят! Кейинги пайтда маҳаллаларда ҳамжиҳатлик қарор топиб, миллий ва маънавий қадриятларимиз тикланаётганидан жуда мамнун бўлаяпмиз. Қадимда айнан маҳаллаларга мос бўлган қандай қадриятлар улуғланган? Шу ҳақда газетада маълумот берсангиз жуда соз бўларди.

Роҳатали РАҲМОНОВ,
Тошкент районидаги «Гултепа» маҳалласида яшовчи фуқаро.

КАМИНА қарийб қирқ йил давомида фольклоршунос, элшунос, адабиётшунос сифатида она халқимиз орасида юриб, одобнома, оғзаки ижод, этнографияга доир материалларни тўплаб келаман. Хусусан, халқ анъанавий педагогикаси, фольклори ва миллий қадриятларга, удумлар, урф-одатлар, расм-русумлар, анъаналар, мавсум ва маросимлар, оғзаки ижод намуналари, турли хил воқеа-ҳодисалар, эътиқодлар билан боғлиқ ирим-сиримлар, тасаввурлар, тушунчаларга оид кўплаб маълумотларни қўлга киритганимдан севинаман. Бу манбаларнинг илм учун ҳам, амалиёт учун ҳам аҳамияти беқиёс. Зеро, ота мерос қадриятларини мукаммал англамаган, унинг қадрига етмаган, кундалик ижтимоий-оилавий, шахсий фаолиятида фойдалана олмаган инсон мукаммал шахс, ахлоқий ва руҳий камол топган инсон деб аталишига ҳақли эмас. Демак, қадриятлар тарих билан бизни, биз билан келажакни боғловчи, ахлоқий етукликни, руҳий мукаммаликни таъминловчи, амалий фаолиятимизда кўмакдош, буюк озиқадир.

Ўзбекона қадриятларни кўп ва хўблигини уммонга, юксаклигини осмонўпар азим тоғлар чўққи-қояларига, маъно-мазмунини тубсиз дарё-денгизга тенглаш мумкин. Ана шу уммондан баҳраманд бўлиш, чўққиларга интилиш, яъни қадриятларимизда, ижтимоий-оилавий ҳаётимизда, таълим-тарбиявий фаолиятимизда оқилона қўллай билишимиз хайрли ва савобли ишлардандир.

Мана, республикамиз, шу жумладан табаррук Тошкентимизда қадим-қадимлардан авлод-аждодларимиз томонидан суяк суриб келган қўни-қўшни, маҳалла-кўйга оид халқона қадриятлардан намуналар:

⊙ ...Маҳалла-маҳалладошларнинг муқаддас, мўътабар жойи ҳисобланиб, унинг обрўси, шаъни, шон-шуҳрати худди оиладек эъзозланган, унга гард юқтирмасликка ҳаракат қилинган.

⊙ ...Маҳалладошлар доимо ўзаро туғишган оға-инилар, опа-сингиллар, ёхуд ота-бола, она-қизлардай бир-бирларининг ҳурмат-иззатини жойига қўйганлар, қаерда бўлишмасин ўз маҳалладошлари билан фахрланганлар.

⊙ ...Маҳалладошларнинг аҳиллиги, бироларлиги, интифоқлиги, «Бир ёқадан бош чиқариши» айниқса Ҳайит, Ийд рамазон, Наврўз, Меҳржон каби тантаналарни ўтказиш, сумалак, ҳалим каби хайр-эҳсон билан боғлиқ маросимларда кўзга ташланган. Бундай байрам-сайиллар, тадбирларда бирон кишининг четда қолмаслиги қатъий анъанага айланган.

⊙ ...Маҳалла-кўйнинг иноқ-иттифоқлиги баҳор, куз, қиш, ёз фаслларида бир хилда — баҳор тадбирларини кўриш, яъни ободончилик, кўкаламзорлаштириш, ерлар, чорбоғларни тобига келтириш ишларини биргаликда амалга оширишга, кузда эса экин-тикинларни ҳашар йўли билан йиғиштириб олишда, қиш тайёргарлигини кўришда айниқса қўл келган.

⊙ ...Ҳашар йўли билан катта-кичик ишларни бажариш, хусусан том ёпиш, меҳмонхона солиш, ариқ, ҳовуз, қудуқлар қазишлар, девор тўсиқлар ва йўлларни қуриш, янги ерлар очиш, боғ-роғлар яратиш ҳам ўзбек маҳаллаларининг олижаноб, ибратли томонларидир.

⊙ ...Қиз-йигит одоби, хулқ-атвори дастлаб маҳалла-кўйдан суриштирилган. Бордию маҳалла-кўй қиз ё йигитнинг юриш-туриши, хулқ-атвори, ахлоқ-одоби хусусида яхши фикрлар билдирса тўй бўлган, акс ҳолларда эса янги оила қурилмаган.

⊙ ...Қўни-қўшниларнинг бир-бирлари билан аҳил-иттифоқлиги, ўзаро ҳамкорлиги, қўни-қўшничилиги, олди-бердиси, иссиқ-совуғидан хабар олиши маҳалла қиёфасини белгилаган. Маҳалладошларнинг бир-бирлари билан аҳил-иноқлиги, дўст-биродарлиги, бир-бирлари билан бир оиладек яшашлари йўлга қўйилган. Маҳаллаларнинг юрт олдида, эл ҳукмдорлари назарида нуфузлари, обрўлари, қадр-қимматлари кучли бўлган.

⊙ ...Иноқ, аҳил маҳалла-кўйларда қўни-қўшнилар бир-бирларини янги ёпилган нон, тансиқ таом, шунингдек сут-қатиқ, мева-чева ва бошқа ноз-неъматлар билан сийлаб туришган.

⊙ ...Янги тушган келин, янги келган куёв нафақат оиланинг, балки маҳалла-кўйнинг келин-куёви ҳисобланган. Уларга бутун маҳалла-кўй ота-оналик қилган.

⊙ ...Фарзанднинг дунёга келиши, йигит-қизнинг бўйига етишидан бутун маҳалла қувонган, уларни бало-қазодан, инс-жинслар, ёмон кўз, ёмон қарашлардан сақлашда маҳалладошлар бирдай қайғурганлар.

⊙ ...Аҳил, биродар, иноқ, маҳаллаларга ўғри, фоҳиша, шумният, фосиқ, ярамас кишилар қадам қўя олмаганлар. Бундай жамоаларда кишиларнинг бир-бири учун жавобгарлик туйғуси амалда бўлган.

⊙ ...Маҳалла-кўйларда ўғри, суюқоёқ, бадфеъл кишилар яшай олмаган, бордию шундай кишилар бўлса, улар доимо тартибга чақириб турилган. Мабодо панду насиҳатларга кирмаса маҳалладан бадарға қилинган.

Малик МУРОДОВ,
профессор.

---

* Маҳалла—мактаб—жамоатчилик

БОЛА АЗИЗ, ОДОБИ УНДАН АЗИЗ

«БИР болага етти қўшни — ота-она», дейишади. Бу жуда ҳақ гап. Зеро, бирон бир маҳалла йўқки, ҳар бир оиланинг қувончию ташвиши, фарзандларига оталик қилмаган бўлсин. Мана шундай бағри кенг жамоалардан бири Яккасарой районидаги Муқимий номли маҳалладир. Маҳалла аҳли қадим-қадимдан бир-бири билан оға-инидек иноқ, бир оила фарзандидек тотув яшашади. Бунинг боиси эса тарбия, ахлоқ, одоб масалаларига бўлган алоҳида эътибордир.

Фикримизнинг далили сифатида яқинда маҳалладаги 144-ўрта мактабда «Ўқувчиларнинг ахлоқий тарбиясида оила, мактаб ва жамоатчилик ҳамкорлиги» мавзуида бўлиб ўтган анжуманни келтириш мумкин. Мазкур тадбирга йиғилганлар баҳамжиҳатлик билан ўзларини ўйлантираётган барча муаммоларни атрофлича муҳокама қилишди. Мактаб педагогика жамоаси анжуман ташаббускорлари ва уни амалга оширувчилари бўлишди. Шунингдек, Тошкент шаҳар ўқитувчилар малакасини ошириш институти, Қори Ниёзий номидаги республика педагогика илмий-тадқиқот институти ходимлари, Тошкент шаҳар халқ таълими Бош бошқармаси вакиллари, пойтахт районлари мактаблари тарбиявий ишлар бўйича директор муовинлари таклиф этилди.

Анжуманни Тошкент шаҳар ўқитувчилар малакасини ошириш институти тарбиявий ишлар марказининг мудири Рихсихон Ахматова бола тарбиясида маҳалла, жамоатчилик ва оталиқ ташкилотларнинг аҳамияти хусусида гапириб, дастлабки сўзни Қори Ниёзий номидаги педагогика илмий-тадқиқот институтининг директори Қ. Фозилхўжаевга берди. Шу институтнинг етакчи илмий ходими, руҳшунос олима Муҳаббатхон Расулова йиғинга ташриф буюрган ота-оналар билан савол-жавоб асосида руҳий тадқиқот олиб борди.

«Хулқ ва муомала маданияти» мавзуида тарбиявий соатлар мактабнинг 7-«б», 8-«б» ва 10-«б» синфларида ўтказилди. Бунда ўқувчилар ижросида ўсмирнинг уйда, кўчада ва жамоат жойларидаги хулқи ҳамда муомала маданияти қандай бўлиши кўрсатиб берилди.

«Дўстлик» чойхонасидаги давра суҳбати семинар-кенгашнинг асосий «Бола тарбиясида — жамоатчилик» деб номланган мавзуига бағишланди. Ушбу тадбирга Муқимий номли маҳалла комитети раиси Қосим ака Иброҳимов бошлиқ бир гуруҳ отахонлар, фаоллар ташриф буюришди. Улар бола тарбиясида маҳалланинг аҳамияти, оила мавқеи ҳақидаги ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашишди.

— Тарбия — оиладан бошланади, — дея сўз бошлади маҳалла сардори Қосим ака. — Шундай экан, маҳалламизда ибрат олса арзийдиган тотув оилалар, фарзандлари ҳавас қилса арзигулик камол топаётган хонадонлар сафини кенгайтириш ҳаракатидамиз ҳамиша. Бугунги кунда фақат оила ёки мактабни эмас, балки оталиқ ташкилотларини ҳам жалб этиш, бутун жамоатчиликни шу масъул ишга тортиш зарур. Токи мустақил Ўзбекистонимизнинг келажак истиқболи ишончли қўлларда бўлсин. Биз айнан мана шундай иш юритишга ҳаракат қилмоқдамиз.

Қосим ака сўзларини тугатиши билан доиранинг шўх садолари остида анжуман мезбонлари — чойхоначи болалар миллий кийимларда барчани «Дўстлик» чойхонасидаги гурунгга чорлашади...

Анжуманнинг иккинчи босқичи турли хил педагогик вазиятлар ҳақидаги саволлар билан бошланди. Яъни, бошловчи йиғилганлардан бирига «Сизнинг болангиз ўртоғи билан уришиб қолди, шунда сиз қандай иш тутасиз?» ёки «Сиз ўғлингизнинг чекаётганини сезиб қолдингиз, шунда нима қиласиз?», «Сизга болангиз ноўрин танбеҳ берди, дейлик, бунга сиз қандай қарайсиз?» каби турли хил ҳаётий саволлар билан мурожаат этади. Бу саволларга ҳар ким ўз фикр доирасида жавоб қайтариб, бошқаларнинг ҳам муносабатини билиб олади.

Шундай қилиб, кенгаш педагогларнинг ўзаро фикр алмашуви, баҳс-мунозараси билан ўтди. Бундай учрашувга келган меҳмонлар, ота-оналар, маҳалла вакиллари зарур ва фойдали маънавий озиқа олишди, деб ўйлаймиз. Айниқса, район ички ишлар бўлимининг балоғатга етмаган ўсмирлар билан иш олиб борувчи ходими Барно Ориповананинг ўсмирлар ўртасида жиноятчилик ва тартиббузарлик ҳолларининг содир этилиши юзасидан тўпланган маълумотлар билан йиғилганларни таништиргани ва бу ҳолларни камайтириш, олдини олиш чора-тадбирлари хусусидаги мулоҳазалари барчага манзур бўлди. Йиғилишда сўз олган шаҳар халқ таълими Бош бошқармасининг тарбиявий ишлар бўлими етакчи мутахассиси Омон Мамасолиев ҳозирда Президентимиз фармони билан маҳаллаларга эътибор кучайтирилгани, уларга маблағ ажратиш ва шу маблағларнинг бир қисми келажак авлод тарбияси учун сарфланаётгани ҳақида гапирди.

Зулфия ДЎСМУҲАМЕДОВА.

СУРАТЛАРДА: анжумандан лавҳалар.

Алла Чаплыгина суратлари.

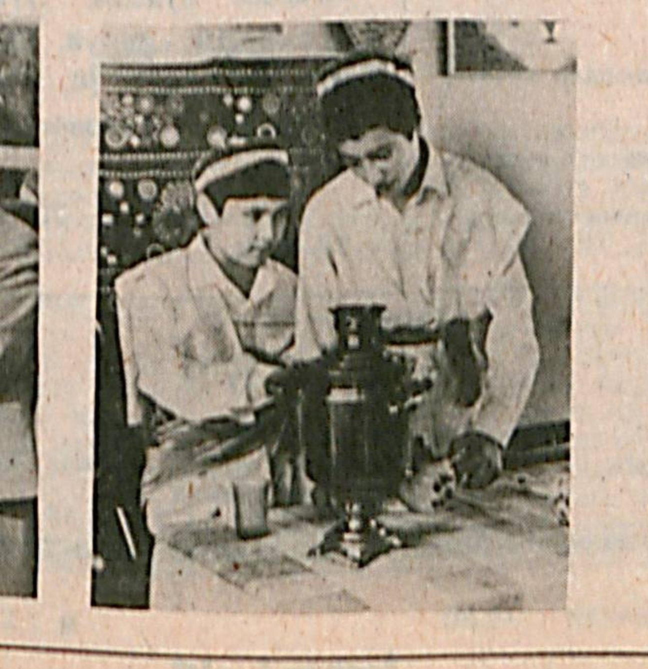

---

* Уйда қўй боқсангиз

АРЗОН ЕМ БУЮРТМА АСОСИДА

ҲОЗИРГИ бозор иқтисодиёти шароитида аҳолига кундалик озиқ-овқат маҳсулотларини етказиб бериш асосий вазифалардан биридир. Хонадонларда гўшт, тухум танқислиги ҳамон мавжуд. Буларни бозордан олиш маош ҳисобига яшовчи ўртаҳол кишига ҳар доим ҳам тўғри келавермайди. Очиғи, чўнтак кўтармайди. Шунинг учун ҳам маҳаллалардаги кўп хонадонлар қўй, сигир, товуқ каби уй ҳайвонларини боқиб, ўзларини ўзлари маҳсулот билан таъминламоқдалар.

Тўғри, жониворларни боқиш шаҳар шароитида бирмунча мушкулроқ. Агар саъй-ҳаракат қилинса, сут-қатиқ, гўшт, тухум ҳамиша бўлади.

— Уйда иккита қўй, битта сигир бузоғи билан, тўртта товуқ боқаман, — дейди биз билан суҳбатда Ҳамза районидаги Оқдарё кўчасида истиқомат қилувчи Холмирза Абдуллаев, — август ойида томорқамизга маккажўхори эккандик, кузнинг охиригача шу етди. Ундан ташқари молларга сабзавот чиқиндилари, қотган нон берамиз. Қўни-қўшнилар ул-бул олиб чиқишади. Сигиримиз яхши сут бераяпти. Ўзимиздан ортганини қатиқ-қаймоқ қилиб сотамиз.

— Қишга ем-хашак жамғарганмисизлар?

— Йўқ, бозордан оламиз! Лекин жуда қиммат. Бир боғ пичан 20—25 сўм. Ем-хашакни даладан олиб келишимиз керак эди. Бу йил иложи бўлмай қолди.

— Дўкондан ҳам ем оляпсизларми?

— Йўқ. Емни фақат гўшт, сут топширган оилаларга беришаяпти.

— Сут-қатиқнинг ўзларингиздан ортганини давлатга топшириб, эвазига ем-хашак олсангизлар бўлмайдими? Нима бўлганда ҳам арзонроқ.

— Бу менимча икки ўн беш бир ўттиз деган гап. Давлатга топширсак арзонроқ олади, арзон ем-хашак беради. Бозорда эса қимматроқ сотамиз, қиммат ем оламиз...

Суҳбатдан шу нарса аён бўлдики, аҳолига ем сотадиган дўконларнинг борлигини ҳамма ҳам билавермас экан.

Ана шундай дўконлардан 10 таси шаҳримизда фаолият кўрсатмоқда. Мазкур савдо шохобчалари ҳар бир районда мавжуд. Улар асосан аҳолини дон, озуқа-емлар билан таъминлайди. Бу маҳсулотлар республикамизнинг турли шаҳарларидан, ёғ-мой, нон маҳсулотлари комбинатларидан олиб келинади. Шу йилнинг ўзида пойтахтимиз аҳолисига 8,5 минг тонна озуқа-ем, буюртма асосида 200 тонна шулха, 207 тонна кунжара сотилди.

Шаҳар тижорат савдоси бошқармаси келгуси йилда бу маҳсулотлардан аҳолига яна ҳам кўпроқ етказиб беришни режалаштирди. Бинобарин, 15 минг тонна комбикорма, буюртмалар асосида берилса олти юз тонна кунжара, 500 тонна шулха сотиш мўлжалланмоқда.

— Ем маҳаллалар, ҳокимликлар томонидан берилган маълумотга асосланган ҳолда, маълум меъёрда сотилади,— деди шаҳар тижорат савдоси бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Мирсобир Раҳимов, — шулха, кунжара эса гўшт маҳсулотларини қабул қилиш муассасаларига топширувчиларга ёрдам тариқасида берилаяпти.

Маҳаллаларда яшаётган аҳолининг гўшт, тухум, сут маҳсулотларига бўлган талаби тобора ортаётган ҳозирги шароитда ёрдамчи хўжаликлар, хусусан, чорваси бор хонадонларни кўпайтириш, уларни ем-хашак билан таъминлаш ҳар қачонгидан зарур. Бу маҳсулотлар дўконлардами, бозордами қаерда сотилишидан қатъи назар етарли ва арзон бўлиши талаб этилади.

Назира СОДИҚОВА.

* Спорт * Спорт * Спорт

ЭЗГУ ИШЛАР ДЕБОЧАСИ

1992 ЙИЛ ўзбекистонлик спортчилар учун жуда омадли келди. Илгарилари собиқ Иттифоқ терма жамоаси таркибида халқаро мусобақаларда қатнашган вакилларимизни санасак, қўлимиздаги бармоқларимиз ҳам ортиб қоларди. Бу йил эса... Қай бирини айтайлик? Шахматчиларимизнинг Маниладаги шов-шувли ғалабасиними? Фигурали учиш усталаримизнинг халқаро майдондаги ютуқларинними? Ёхуд, фристайлчиларимизнинг Италияни забт этишга журъат этганлариними? Ёхуд, куни кеча Минскдан 27 медаль билан қайтиб келган самбочиларимизними... Буларнинг барчаси фақат истиқлол шарофати демакдир.

Яқинда Ўзбекистон Республикаси жисмоний тарбия ва спорт давлат комитети биносида ана шулар — ўтиб бораётган йилнинг энг яхши спортчилари — чемпионларимиз, уларнинг мураббийлари тўпландилар. Шуниси қувончлики, учрашувга барча етакчи оммавий ахборот воситаларида спорт мавзусини ёритиб келаётган тажрибали, шунингдек ёш журналистлар таклиф этилдилар. Спортчиларимизнинг ютуғидан суюниб, мағлубиятидан куюниб юрадиган журналистларни «юлдузлар»имизнинг ўзлари яхши билавермайдилар. Ҳар икки тоифа вакилларининг ўртасида қандайдир узилмас ришталар бўлиши лозимлиги, уларнинг бир мақсад учун хизмат қилаётганликларини ҳисобга олиб, ҳар бир спорт журналистини меҳмонларга алоҳида-алоҳида таништириб ўтдилар.

Сўзга чиққан Ўзбекистон Республикаси жисмоний тарбия ва спорт давлат комитети раиси Собир Рўзиев ташриф буюрганларга йил якунлари ҳақида гапирар экан, етакчи спортчиларимизга яратилиши мўлжалланаётган шароитлар, уларни кийим-кечак, спорт анжомлари билан таъминлашни қатор хорижий фирмалар, жумладан, машҳур «Адидас» фирмаси ўз зиммасига олмоқчи эканлиги, қолаверса, Қўқон шаҳрида 30 гектарлик ер ажратилиб, Германия билан ҳамкорликда спорт маҳсулотлари ишлаб чиқаришга мўлжалланган завод қурилаётганлиги, йирик натижаларга эришаётган спортчиларимиз учун махсус стипендиялар таъсис этилаётганлиги, уларнинг бепул озиқ-овқат билан таъминланиши режалаштирилаётганлиги хусусида тўхталиб ўтди.

Шундан сўнг учрашувда ҳозир бўлган спорт ишларига масъул раҳбарлар спортчилар, мураббийлар, журналистларнинг саволларига жавоб бердилар. Бундан буён ҳар йилнинг якунида шундай учрашувларни мунтазам равишда ўтказиб туриш, халқаро мусобақаларда Ўзбекистон шарафини муносиб ҳимоя қилган вакилларимиз учун махсус базмлар уюштириш ҳақида келишиб олинди.

Ўйлаймизки, яхши ният билан уюштирилган ушбу учрашув юртимиз шон-шарафини ошириш, миллатимиз саломатлигини мустаҳкамлаш, Ватанимиз номини дунёга ёйиш учун хизмат қилаётганларни эзгу ишларга илҳомлантиради.

Шуҳрат АРМОН.

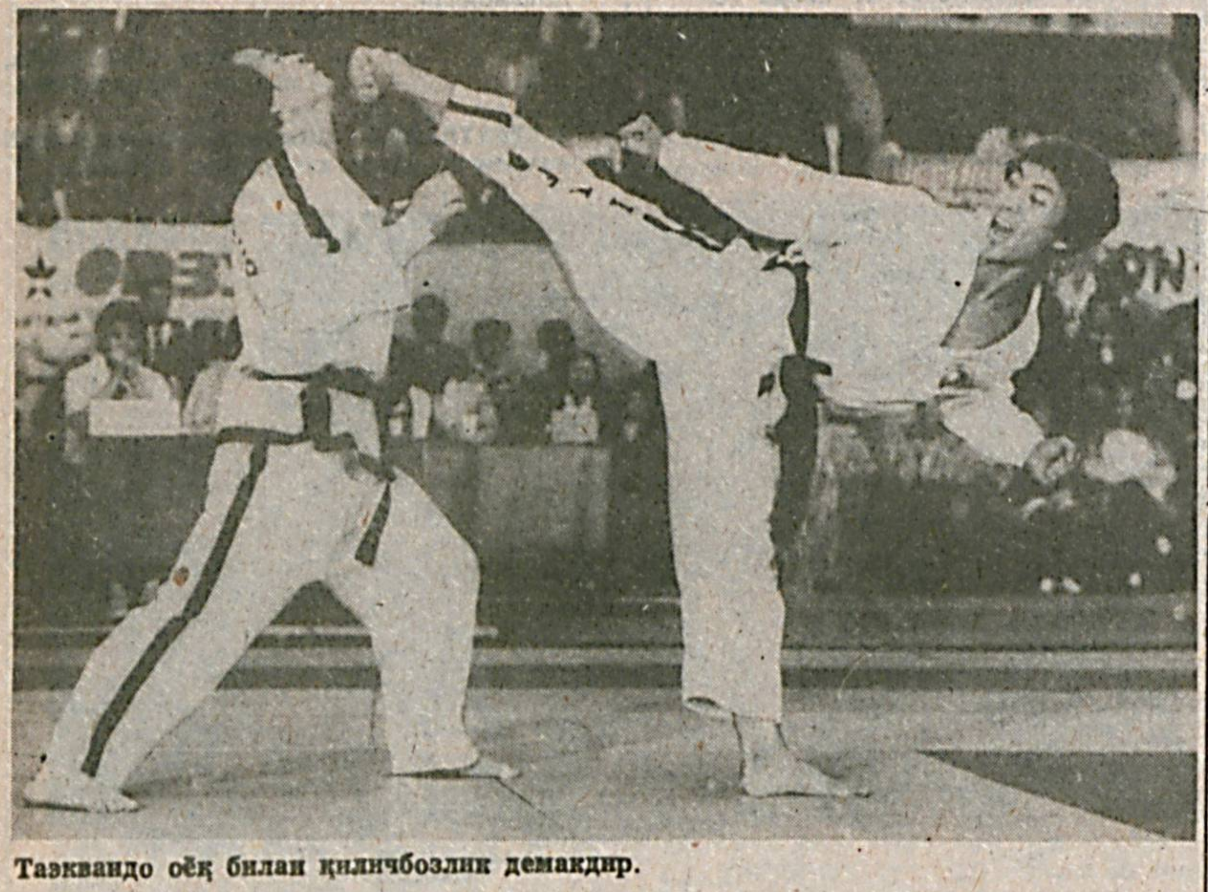

Таэквандо оёқ билан қиличбозлик демакдир.

ҲАМКОРЛИККА АСОС СОЛИНДИ

Куни кеча Қирғизистон Республикаси пойтахти Бишкек шаҳрида МДҲ давлатлари Олимпия комитетлари вакилларининг учрашуви бўлиб ўтди. Биз Ўзбекистон Олимпия комитети номидан иштирок этган вакилимиз Игорь Петрович Барабандан мазкур йиғининг олдига қўйган мақсад ва вазифалари, натижалари хусусида сўзлаб беришни илтимос қилдик.

— Аввало, йиғиннинг олдига қўйган мақсадлари ҳақида. Сир эмаски, собиқ СССР таркибига кирган республикаларнинг барчаси ҳар томонлама бир-бирига узвий боғланган. Айниқса, бугунги оғир кунларда фақат ҳамкорликдагина яхши натижаларга, ютуқларга эришишимиз мумкин, шу жумладан, нафақат иқтисодда, балки жисмоний тарбия ва спортда ҳам. Ҳар биримиз ўзимизча ўз ёғимизга ўзимиз қовурилиб юраверганимиз билан иш битмайди. Шуларни ҳисобга олиб, ташаббускор гуруҳ тузиб, МДҲ ҳудудида Олимпия ҳаракати фаолиятини мувофиқлаштириш ниятида жамоатчилик асосида ҳукуматларга алоқали бўлмаган халқаро уюшма — Ҳамдўстлик давлатлари Олимпия ассоциациясини тузиш, унга Осиё ва Европадаги қўшни давлатларни киришга таклиф этиш фикри туғилганди. Бишкекда ана шу ғоя асосида махсус қарор қабул қилинди. Ва унга асосан 1993 йилнинг 13—14 январь кунлари Москвада ассоциациянинг таъсис қурултойини ўтказиш, ташкилотчилар гуруҳи томонидан ишлаб чиқилган Низом лойиҳасини МДҲ таркибидаги МОКларига жўнатиш (чунки йиғинга таклиф этилган 12 давлат вакилларидан саккизтаси Бишкек шаҳрига самолёт учмаётгани сабабли етиб келолмаган) ва улардан таклиф ва истакларини билдиришни сўрашга келишиб олинган.

— Игорь Петрович, мазкур ташаббус Ўзбекистонга нима бериши мумкин?

— Биринчидан, тан олишимиз керакки, республикамизнинг Олимпиада ўйинларида иштирок этиш тажрибаси йўқ. Бунда бизга қўшниларимиз аввало, Россиянинг тажрибаси қўл келиши муқаррар.

Бундан ташқари Ўзбекистон ҳудудидаги спорт марказларининг аксариятида йирик мусобақаларга тайёрланиш учун етарли шароит йўқ. Агар ушбу ташаббус рўёбга чиққундай бўлса етакчи спортчиларимиз собиқ СССРнинг энг яхши спорт иншоотларида шуғулланиш имконига эга бўладилар.

Шариф ЗАРИПОВ суҳбатлашди.

ЮГОСЛАВИЯНИ ҲАМ УНУТМАДИЛАР

МАЪЛУМКИ, сўнгги Европа чемпионатида иштирок этиш ҳуқуқидан маҳрум этилган Югославия терма жамоаси ўрнига данияликлар майдонга чиққандилар. Қарангки, улар бутун дунёни лол қолдириб чемпионликни ҳам «илиб» кетдилар. Хўш, Дания терма жамоаси ўйинчилари биринчи ўрин учун қанча мукофот олдилар?

Қитъа чемпионлиги Дания футбол федерацияси чўнтагига 28 миллион крон (4,6 миллион доллар) маблағ олиб келди. Бундан 9 миллион крони ўйинчиларга бўлиб берилди, 2 миллион эса ўз жойини «бўшатиб» берган югославияликларга ажратилди.

ЖАҲОН ФУТБОЛИ МАЙДОНЛАРИДА

АФРИКАДА ЕВРОПАДАГИДЕК...

Ҳар йили Европа қитъасида чемпионлар Кубоги, Кубок эгалари Кубоги каби нуфузли тадбирлар бўлиб ўтади. Лекин ҳамма ҳам Африка қитъасида худди шундай мусобақалар уюштирилиши ва уларнинг ҳам айнан юқоридагидек номланишини билавермаса керак. Мана яқинда Африка чемпионлари Кубоги мусобақалари якунланди. Унда Суданнинг «Аль-хилал» жамоасини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратган Марокашнинг «Видад» клуби мутлақ ғолиб деб топилди.

Кубок эгалари Кубоги соврини эса Кот д' Ивуарнинг «Африка Спорт Нэшнл» жамоасига насиб этди.

ТЎПУРАРЛАР САРДОРИ КИМ?

ЕВРОПА Кубоги ўйинларида баҳоргача танаффус бошланди. Шу кунга қадар бўлган маълумотларга қараганда чемпионлар Кубоги тўпурарлари баҳсида бразилиялик Ромарио («Эйндховен») ва голландиялик Ван Бастен («Милан») 7 ва 6 тўп билан пешқадамлик қилмоқдалар. Албатта, муштарийларимизни бир мавсум давомида қай бир ўйинчи энг яхши натижага эришганлиги қизиқтириши табиий. Ундай бўлса, марҳамат:

Европа Кубоги тарихида мавсум давомида энг кўп тўп киритиш бахти италиялик Ж. Д. Альтафинига насиб этган. У 1962—1963 йилда рақиблар дарвозасини 14 марта ишғол этган. Венгриялик Пушкаш («Реал») — (1960—61), Мюллер («Бавария») — (1972—1973), Сульсер («Грассхоп перс») — (1978—1979) ҳисобида 12 тадан тўп бор.

1974—1975 йилларда Ереваннинг «Арарат» клуби ўйинчиси Эдуард Маркаров Мюллер ва швед Альквист билан биринчи ўринни бўлишиб олдилар — 5 тўп.

Шуҳрат ЗОКИРОВ тайёрлади.

* Спорт * Спорт * Спорт

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасида

Бозор муносабатларини шакллантириш ва эркин нархларнинг жорий этилиши шароитларида Республика ҳукумати томонидан аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишга доир, шу жумладан иш ҳақи, пенсиялар ва нафақаларни босқичма-босқич ошириш асосида аниқ мақсадга қаратилган чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Фақат 1992 йилда республикамизда энг кам иш ҳақи миқдори 5 маротаба кўриб чиқилди ва узлуксиз ошириб борилди. Ҳозирги вақтда унинг миқдори МДҲ мамлакатларидагига нисбатан энг юқори ҳисобланади. Шу билан бирга Ўзбекистонда истеъмол товарлари нархлари нисбатан пастдир.

Бироқ шундай ҳоллар мавжудки, иқтисодиётнинг турли соҳаларида бир хил малакадаги тенг меҳнатга турлича миқдорда иш ҳақи тўланмоқда ва иш ҳақи миқдорлари бўйича анчагина тафовутга йўл қўйилмоқда. Бунинг натижасида меҳнат унумдорлигини ва малакани оширишга хизмат қилувчи рағбатлар ўртасидаги, иш ҳақи билан бажариладиган ишлар мураккаблиги ўртасидаги боғлиқлик сусайиб кетди. Ишлаб чиқариш ва ноишлаб чиқариш тармоқлари мутахассислари меҳнатига ҳақ тўлаш даражасида жиддий тафовутлар мавжуд. Ушбу номутаносибликнинг кучайишини бартараф этиш ва ходимларнинг турли тоифалари иш ҳақида, улар меҳнатининг мураккаблигига ва малакасига боғлиқ ҳолда, асосланган нисбатларни қарор топтириш мақсадида Вазирлар маҳкамаси «1993 йилда 1 январдан бошлаб меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф сеткасини жорий этиш тўғрисида» қарор қабул қилди.

Ягона тариф сеткаси негизига энг кам иш ҳақи миқдори ҳамда меҳнатнинг мураккаблиги ва ишчиларнинг малакасини ҳисобга олувчи табақалаштирилган коэффициентлар асос қилиб олинди. Унинг ҳам халқ хўжалигининг ишлаб чиқариш ва ҳам ноишлаб чиқариш тармоқлари ходимлари учун қўлланиш соҳасидан қатъи назар, бу коэффициентлар меҳнатга ҳақ тўлашга объектив ёндашишни таъминлайди.

Ягона тариф сеткасини жорий этиш энг аввало иш ҳақининг рағбатлантирувчи ролини принципларини тиклашни назарда тутади. Ҳукумат томонидан қабул қилинган қарор билан республикада меҳнатга ҳақ тўлашнинг 28 разряди жорий этилади. Мазкур разрядлар тариф ставкаларининг энг паст разряддан энг юқори разрядга томон мўътадил ошиб боришини таъминлайдики, бу қарорнинг иловасида кўрсатилган.

Ягона тариф сеткаси ҳар бир ходимга ўзи бажараётган ишнинг мураккаблигига ва ўзининг малакасига боғлиқ ҳолда ўз меҳнати учун оладиган иш ҳақини аниқ белгилаб олиш имконини беради.

Масалан, машинасозлик корхонасининг 6-разрядли ишчиси учун иловага мувофиқ тариф коэффициенти 1,88 қилиб белгиланади. 2000 сўм миқдоридаги энг кам иш ҳақи бўйича тариф ставкаси 3760 сўм қилиб белгиланади (2000Х1,88). Олинган тариф ставкасининг миқдори учун 1,10 га тенг бўлган тармоқ коэффициенти қўлланилади. Натижада мазкур ишчининг тариф ставкаси миқдори 4136 сўмни ташкил қилади (3760Х1,10).

Яна бир мисол. 4-разрядли ғишт терувчи учун 1,52 тариф коэффициенти белгиланади, тармоқ коэффициенти эса 1,28 ни ташкил этади. 2000 сўм миқдоридаги энг кам иш ҳақи бўйича ғишт терувчининг тариф ставкаси 3890 сўмни ташкил этади (2000Х1,52Х1,28).

Биринчи тоифадаги малакали ўқитувчи 8-разрядга мансуб бўлади, тариф коэффициенти —2,32. 2000 сўм миқдоридаги энг кам иш ҳақи бўйича тариф ставкаси 4840 сўмни ташкил этади (2000Х2,32).

Биринчи тоифадаги малакали врач 8-разрядга мансуб бўлади, унинг учун тариф коэффициенти 2,54 қилиб белгиланади. 2000 сўм миқдоридаги энг кам иш ҳақи бўйича унинг тариф ставкаси 5080 сўмни ташкил этади (2000Х2,54).

Ягона тариф сеткаси, бажариладиган ишларнинг ҳажми ва мураккаблигига қараб, ҳар бир лавозим бўйича аниқ окладлар белгилашга имкон берувчи 5 разрядли диапазонни назарда тутади. Масалан, 1—5-диапазонларга мансуб бўлган бошқа ихтисосликлардаги врачлар билан солиштирганда мураккаброқ ҳисобланадиган жарроҳнинг меҳнати 5-диапазонга мансуб бўлади.

Бир хил малакадаги, лекин ишлар ҳажми ҳар хил бўлган қурилиш ташкилотларида ишловчи ва меҳнатга ҳақ тўлаш бўйича турли гуруҳларга мансуб бўлган қурувчи мутахассислар тегишли разряднинг биринчи ва бешинчи диапазони оралигида бўладилар.

Шуни таъкидлаш керакки, янгидан белгиланган ставкалар ва окладлар асосида тариф сеткасининг жорий этилиши илгари амалда бўлган барча қўшимча ҳақлар, устамалар, шу жумладан, район коэффициентлари бўйича тўловлар ҳам сақланиб қолади. Бошқача айтганда, ҳар бир ходим эгаллаган лавозими ва малакасига қараб меҳнатга ҳақ тўлашнинг ўсишида ўз келажагини аниқ кўради.

Ягона тариф сеткасини жорий этишда ходимнинг бугунги кунда оладиган иш ҳақи янги тариф сеткаси жорий этилиши натижасида ҳисобланадиган иш ҳақидан кам бўлган ҳолларда ходимлар меҳнатига ҳақ тўлаш ўзгаришсиз қолади.

Ягона тариф сеткасининг жорий этилиши иш ҳақи энг аввало корхона фаолиятининг пировард натижаларига боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш соҳаси ходимлари манфаатларига мутлақо зиён етказмайди.

Ягона тариф сеткаси асосида меҳнатга ҳақ тўлашни ташкил этиш иш ҳақининг асосий-тариф қисмини шакллантиришда умумийликни яратиш, меҳнатга ҳақ тўлашнинг бошқа элементларини (устама, мукофотлар ва бошқаларни) ривожлантириш билан биргаликда эса иш ҳақи миқдорларини лавозим, малака ва одамларнинг ўз меҳнати пировард натижаларига муносабатига кўра бошқариб боришни таъминлаш имконини беради.

Муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ОМОНАТ БАНКИГА ШОШИЛИНГ!

Жамғарма банки

Сиз катта ютуқ—250.000 сўмни қўлга киритишингиз мумкин!

30 декабрь куни соат 10 да Санъат саройида Ўзбекистон Республикаси 1992 йил 12 фоизли ички ютуқлар заёмининг III тиражи ўйини ўтказилади

Сизларни катта байрам дастурида иштирок этишга таклиф қиламиз.

Ҳар бирингизга омад ёр бўлсин!

Тошкент шаҳар омонат банкининг бошқармаси

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

СОТИБ ОЛАМАН

Чет элда ишлаб чиқарилган енгил мебель, яшаш учун хона ва бошқа нарсаларни сотиб оламан.

РЕПЕТИТОР КЕРАК

Инглиз, араб ва ўзбек тилларини ўргатувчи репетиторларни излаяпман.

«ВОЛГА» СОТИБ ОЛАДИ

Ташкилот «Газ-24» ёки «Газ-31» волгаларини сотиб олади.

Мурожаат учун телефонлар: 48-16-24, 48-15-62, 47-43-51.

ДАЛА ҲОВЛИ СОТИЛАДИ

Бектемир райони ҳудуди, Чирчиқ дарёси бўйидаги дала ҳовли сотилади.

Қуйидаги телефонга мурожаат қилинг: 92-12-69.

20 сотих участкадаги план асосида қурилган 3 хонали уй

СОТИЛАДИ

Телефон: 57-33-81.

Ўзбекистон Республикаси автомобиль йўллари вазирлигининг «Ўзгипроавтодор» давлат лойиҳалаш институти тугатилади.

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қабул қилинади.

Иссиқхоналар учун «Гулқанд» навли помидор кўчатлари

СОТИЛАДИ

Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Ипакчи кўчаси, 38/4-уй.

34, 64, 87, 116-автобусларнинг «Ипакчилик институти» бекати.

ТОШКЕНТДАГИ «РАССОМ» БАДИИЙ КОМБИНАТИ САЛОНДА ЯНГИ ЭКСПОЗИЦИЯ

картиналар, манзарали суратлар, натюрмортлар, халқ усталарининг буюмлари.

БУ ЗАМОНАВИЙ МОДА

Сизларнинг буюртмаларингиз бўйича комбинат хоналарнинг ички қиёфасини жиҳозлайди ва жамоат ҳамда турар жой бинолари учун тасвирий санъат асарларини яратиб беради.

Портретлар ва бошқа турдаги ишлар учун аҳолидан буюртмалар қабул қилинади.

Сизларнинг талабномаларингизни қуйидаги манзилда кутамиз: **Тошкент шаҳри, 96-алоқа бўлими, Лутфий кўчаси, 10 «А» уй, Оқтепа майдони ёнида (4, 9-трамвайларнинг «7-мавзе» бекати).**

ТЕЛЕФОНЛАР: 78-72-49, 78-44-31.

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИ

1—8 январь соат 10.00 да

ЯНГИ ЙИЛ БАЙРАМИГА БАҒИШЛАБ

ҚОРБОБО ВА ҚОРҚИЗЛАРНИНГ ЧИҚИШИ

«ТУРОН МАЛИКАСИ» ЭРТАГИ

Театрнинг бадиий раҳбари: республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ҳамза номли Республика Давлат мукофоти совриндори БАҲОДИР ЙЎЛДОШЕВ.

Жамоа бўлиб келиш учун аризалар қабул қилинади.

Манзилгоҳимиз: Уйғур кўчаси, 2-уй.

Жавоб берувчи телефонлар: 44-11-70, 44-08-61.

Республика Телекўрсатув маркази жамоаси ва раҳбарияти телекўрсатув цехининг катта электр механиги **Файзуллахўжа АЛИАКБАРОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг тиббиёт билим юрти жамоаси билим юрти раҳбари М. Ф. Зиёевага оналари **ЎЛМАСХОН опанинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент Давлат Иқтисодиёт Университети ректорати ва «Иқтисодий таълимотлар тарихи» кафедраси жамоаси кафедра ходими Ш. С. Толиповга онаси **Зарофат УМАРОВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдирадилар.

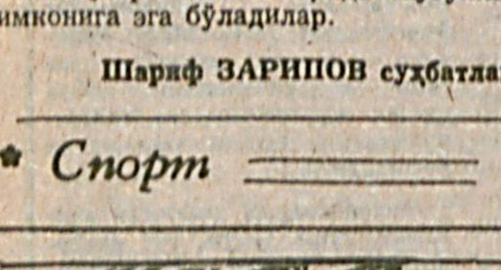

Тошкент оқшоми

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона —32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаатчилик концернининг босмахонаси.

■ Нашр кўрсаткичи 64690 ■ Босмага бериш вақти 11.30 ■ Босмага берилди 12.30. ■ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Буюртма Г — 518